

Farligt gods

Undervisningsmaterialer for apoteker

Version 4 – februar 2024

Undervisningsmateriale om farligt gods på apoteker

Indhold:

- Regelgrundlag
- Krav til uddannelsens indhold
- Generel del om regler
- **Del A** – hvis I kører med sprit i små flasker, aflivningsvæske eller medicin i små aerosolbeholdere
- **Del B** – hvis I pakker kanylebokse
- **Del C** – hvis I kører med fyldte kanylebokse
- **Del D** – hvis I kører med sprit i dunke større end 1 liter
- Forebyggelse
- Kursusbevis til udskrift
- Mærkater til udskrift

Regelgrundlag ved vejtransport af farligt gods

Ved vejtransport i Danmark gælder bekendtgørelse om vejtransport af farligt gods* og den europæiske ADR-konvention**. Bekendtgørelse og konvention revideres hvert andet år.

Den følgende uddannelse er et **krav ifølge ADR kapitel 1.3.**

*) Seneste bekendtgørelse er Transport- og Bygningsministeriets bekendtgørelse nr. 596 af 26/05/2023. Findes på:
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/596>

***) Seneste udgave – ADR 2023 – findes på Færdselsstyrelsens hjemmeside:
<https://fstyr.dk/love-og-regler/konvention-om-international-transport-af-farligt-gods-ad-vej-adr-2023>

ADR = European Agreement Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road

Hvad omfatter kapitel 1.3-uddannelsen?

Uddannelsen skal altid indeholde følgende tre elementer:

1. Grunduddannelse – Sikrer at personen er bekendt med de generelle bestemmelser i ADR.
2. Funktionsspecifik uddannelse – Sikrer at personen er mere udførligt uddannet i de regler i ADR, der berører den pågældendes arbejdsområde.
3. Sikkerhedsuddannelse – Sikrer at personen kender til de risici, der er forbundet med farligt gods samt procedurerne for sikker håndtering og optræden i nødsituationer.

Generelt – Eksempel

Forestil dig at du kører med forskellige varer. Ved en meget kraftig opbremsning ryger flasker og kasser fremad i bagagerummet, de vælter, og der går hul på aflivningsvæsken. En af kanyleboksene er blevet trykket. Kanyler og aflivningsvæske spredes.

Hvad kunne der i værste fald ske?

Forstil dig at du har en 5 liters spritdunk stående bagerst i bilen, og du bliver påkørt. Dunken vælter, låget rammer bilsiden og går i stykker. Spritten løber ud og fordamper ved berøring med de varme bildele. Der opstår en gnist, da en medtrafikanter åbner den trykkede dør for at hjælpe dig.

Hvad kunne der i værste fald ske?

Lignende situationer og mindre akutte situationer skal forebygges.

Generelt – Hvad er farligt gods?

Hvis du har kemikalier eller smittefarlige stoffer i bilen kan en læk få ekstra konsekvenser. Hvis varerne i bilen medfører en øget risiko kaldes varerne for **farligt gods**. Udslip kan påvirke chauffør, medtrafikanter, naturen eller redningsmandskab.

Regler om farligt gods er et supplement til færdselsloven. Ifølge færdselsloven skal almindeligt gods i bilen være fastgjort eller afskærmet, så det ikke kan skade chauffør eller passagerer.

Eksempler, hvor kemikalier øger risikoen i trafikken:

- dårlig eller mangelfuld emballering
- mangelfuld fastgørelse af varerne (godset)
- trafikuheld

Det betyder, at godset skal være pakket sikkert og i en emballage, der skal være tilstrækkelig holdbar, godt lukket og godt fastgjort i bilen, så godset kan holde til voldsomme opbremsninger og kraftige undvigemanøvrer eller trafikuheld.

Generelt – Hvad er farligt gods på et almindeligt apotek?

Reglerne gælder generelt for erhvervsmæssig transport af varer – fx fra apotek til kunde eller retur fra kunde, institution, plejehjem eller filial.

Det vil sige, I er omfattet af krav til uddannelse og særlige krav til emballering og transport, når I står i en af disse situationer:

- A. I kører i bil med små flasker med sprit, håndsprit, medicin på aerosolform eller aflivningsvæske.
- B. I pakker kanylebokse i kasser, tromler, sække eller lignende til afhentning.
- C. I kører i bil med kanylebokse fra filialer, udsalg eller plejehjem m.v. hjem til apoteket.
- D. I kører med sprit i dunke over 1 liter (gælder også håndsprit i samme størrelse).

Medicinrester/returmedicin uden smitterisiko håndteres efter aftaler med Kommunernes Landsforening og vil ikke blive beskrevet her.

Generelt – Fareklasser

Farligt gods er inddelt i nummererede klasser efter fare. På de næste sider ses farerne under farligt gods. Der hører særlige mærkater til hver fare. Disse mærkater kaldes faresedler.

Ex: Klasse 6 er giftige og smittefarlige stoffer/gods. Det er klassens hovednummer, der står nederst på faresedlerne. Klasse 6 er opdelt i to grupper.

Klasse 6.1

Giftige stoffer

fx aflivningsvæske

Klasse 6.2

Smittefarlige stoffer

eller

fx kanylebokse

Generelt – Klasserne i farligt gods

Faresedler og egenskaber

Klasse 1							Eksplorative
Klasse 2							Gasser
Klasse 3							Brandfarlige væsker
Klasse 4							Brandfarlige faste stoffer

Generelt – Klasserne i farligt gods

Faresedler og egenskaber

Klasse 5			Oxiderende stoffer og peroxider		
Klasse 6			Giftige og smittefarlige stoffer		
Klasse 7					Radioaktive stoffer
Klasse 8			Ætsende stoffer		
Klasse 9			Andre stoffer herunder miljøfarlige og lithiumbatterier		

Generelt – Prioritering af klasserne i farligt gods

Visse fareegenskaber tæller mere end andet og har forrang for andre.

For de varer, vi ser på apoteket, er prioriteringen højest for

Aerosoler, der hører til klasse 2 (gasser) – dernæst

Smittefare, der hører til klasse 6.2 – dernæst

Giftighed og Brandfare, der hører til henholdsvis klasse 6.1 og 3

Medicins giftighed kunne gøre det til farligt gods, men medicin er undtaget for farligt gods-reglerne, når det er emballeret til private.

Generelt – Mærkning af farligt gods

Specifik mærkning

Farligt gods skal på emballagen være mærket, så man er opmærksom på faren ved indholdet. Der skal bruges en **fareseddel** og et **UN-nummer** (et identifikationsnummer).

Ex: Kanylebokse regnes som smittefarligt gods og mærkes på yderste emballage med

og UN 3291

Sammen med den specifikke mærkning hører en del krav bl.a. om emballager og dokumentation under transport.

Beskrives i del B, C og D

Generelt – Mærkning af farligt gods

Uspecifik mærkning (kaldes også mærkning af gods i begrænsede mængder)

Visse typer farligt gods i små emballager, med to lag emballage, kan nøjes med en mindre specifik mærkning på yderste emballage.

Ex: Sprit eller aflivningsvæske i flasker, som er pakket i en kasse, kan nøjes med mærkningen

og ingen identifikationsnummer.

Der er færre ekstra krav ved den uspecifikke mærkning.

Beskrives i Del A

Del A – Sprit og aflivningsvæske

Når I kører sprit* eller aflivningsvæske** ud til fx tandlæger og dyrlæger kan I nøjes med regler, der hænger sammen med den uspecifikke mærkning.

Det vil sige, I skal opfylde de krav, der er angivet på *side 17-19*.

*) Sprit kan være 70% eller 96% ethanol. Håndsprit og -gel beskrives senere.

***) Aflivningsvæske kan være pentobarbitalnatrium.

Del A – Aflivningsvæske

Aflivningsvæske

- Medicin, der er emballeret til private, er undtaget for reglerne om farligt gods ud fra kriterier for giftighed.
- Medicin, der er emballeret til erhvervsmæssig brug, er omfattet af reglerne for farligt gods.

Dyrlægers brug af aflivningsvæske er erhvervsmæssig og aflivningsvæsken sælges ikke til private.

Det betyder, at aflivningsvæsker er omfattet af samme regler om farligt gods som tidligere, selv om det er et registreret lægemiddel. Beskrivelsen i del A om aflivningsvæske gælder stadig.

Del A – Pakning af sprit og aflivningsvæske i kasse

- Spritflasker og aflivningsvæske skal stå oprejst i en kasse, pakket fast – om nødvendigt med udfyldningsmateriale, så de ikke kan vælte.
- Der må være 1 liter sprit i hver flaske og op til 5 liter aflivningsvæske i hver flaske. Det er tilladt med flere flasker i en kasse.
- Kassens bruttovægt må højst være 30 kg, men af hensyn til ergonomi bør det være langt mindre.
- Kassen skal forblive lukket selv under hård opbremsning og undvigemanøvre. Det kan være en solid, lukket papkasse eller solid plastkasse med låg evt. med lås eller lukket med et stykke stærk pakketape.
- Der må være flere kasser i bilen.

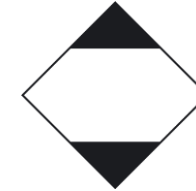

Del A – Placering af sprit og aflivningsvæske i bilen

- Kassen skal stå fast i bilen, så den ikke kan glide frem eller til siderne. Kassen skal stå fast op mod forkant i bagagerum eller op mod andre kasser, der står mod forkant.
- Kassen skal stå kilet fast eller være bundet med kraftig elastik, snor eller med et net, så den ikke kan flytte sig under kørsel.
- Det kan være en løsning at kassen kiles fast foran passagersædet, hvis der ikke er andre fastgørelsesmuligheder. Det forudsætter, at håndtering kan udføres ergonomisk forsvarligt.

Del A – Mærkning af kasse med sprit og aflivningsvæske

- Kassen mærkes med denne mærkat, som skal være 10 X 10 cm om muligt.
- Kassen skal også være mærket på to sider med disse retningspile, hvis man ikke kan se, hvordan kassen skal vende, for at flaskerne står oprejst. Pilespidserne skal vende opad.

Kassen kan genbruges med mærkater og evt. pile. Klæbemærkater kan købes eller udskrives (se dokument 'Mærkater til udskrift') og klæbes på kassen.

Hvis flaskerne forbliver i den originale ydre emballage fra leverandøren, bør kassen være mærket – så behøver I ikke at mærke den om.

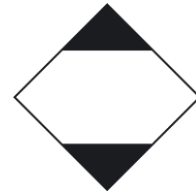
Der kan købes ruller med klæbemærkater af begge typer hos firmaer, der sælger faremærkater.

Find leverandører på nettet – Søg på 'ADR faresedler'.

Del A – Egen kørsel med håndsprit

Håndsprit/Alcogel er omfattet af regler for den uspecifikke mærkning, så længe der højst er 1 liter pr. flaske.

Leverandøren har pakket og mærket en kasse med

og evt.:

- Få så meget som muligt leveret til filial eller udsalg.
- Sørg for at kassen er fastkilet blandt andre kasser eller fastgjort, hvis I skal køre med den selv.
- Hvis I placerer varerne/kassen i jeres egen kasse, skal mærkningen kunne ses eller gentages udenpå.
- Husk at vende kassen ifølge evt. retningspile.

Når I pakker til medicinudlevering:

- Hvis én flaske eller flere små flasker håndsprit/gel pakkes sammen med medicin til udlevering i poser, er mærkningen unødvendig.

Del A – Egen kørsel med medicin i små aerosoler

På grund af aerosolers forrang frem for giftighed kan medicin i aerosoldåse være omfattet af regler om farligt gods. Hvis aerosolen højst er 50 ml. og indholdet ugiftigt, er den ikke farligt gods.

Leverandøren viser med sin mærkning, hvis det er farligt gods (den uspecifikke mærkning).

Leverandøren har pakket og mærket en kasse med og "UN 1950 AEROSOLER":

- Få så meget som muligt leveret til filial eller udsalg.
- Sørg for at kassen er fastkilet blandt andre kasser eller fastgjort, hvis I skal køre med den selv.
- Hvis I placerer varen/kassen i jeres egen kasse, skal mærkningen - både fareseddel og tekst - kunne ses eller mærkningen skal gentages udenpå.
- Retningspile er ikke nødvendige.

Når I pakker til medicinudlevering:

- Hvis fx få inhalationsaerosoler pakkes til udlevering i poser er mærkningen unødvendig.

Del B – Pakning af kanylebokse som I får afhentet fra apotek

Kanylebokse med stikkende og skærende affald er klinisk risikoaffald, der hører under smittefarligt gods i klasse 6.2 og den specifikke mærkning.

I skal følge regler for pakning af kanylebokse med indhold til afhentning fra apoteket, og transportøren skal følge supplerende regler.

Der er krav til **kvalitet** af emballage: Det vil sige, emballagen skal være UN-godkendt (se næste side)

Og der er krav til jer om **oplysninger om indholdet**: Det vil sige emballagen skal være mærket med fareseddel og UN-nr.

UN 3291

Kanylebokse skal pakkes adskilt fra medicinaffald.

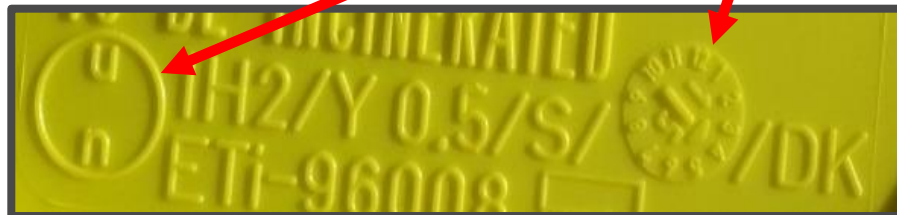
Del B – UN-godkendt emballage til kanyler mv.

UN-godkendelse er præget eller trykt på emballagen. I kan genkende godkendelsen på dette mærke:

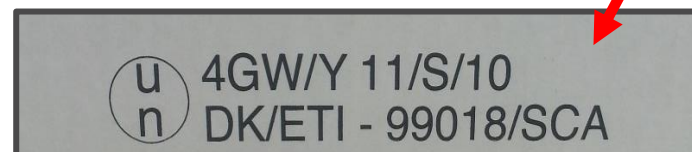
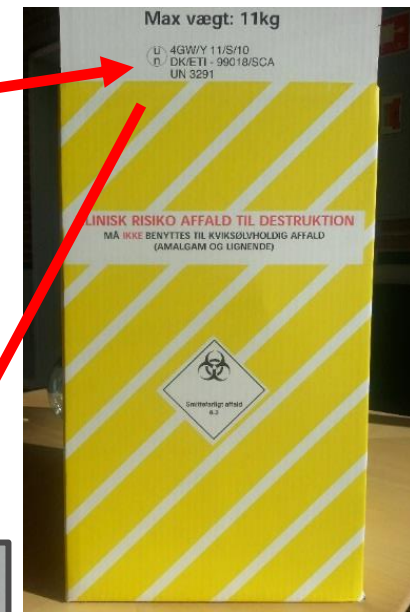

De efterfølgende tal og bogstaver hører også med. Plastemballage må max være 5 år gammel.

Ex på kanyleboks

Ex fra en kasse til kanylebokse

Del B – Emballager til pakning af kanylebokse

Ved kommunen kan I få oplyst, hvem der skal afhente kanylebokse og hvilke emballager, I skal bruge.

Find oplysninger i kommunens regulativ for erhvervsaffald under afsnit om klinisk risikoaffald eller spørg kommunen eller afhenterfirmaet om flere detaljer.

Der kan være stor forskel på den anvendte emballage.

Del B – Jeres ansvar ved pakning af kanylebokse I får afhentet

Jeres ansvar handler om emballage, pakning, lukning og mærkning for indhold. I skal kunne finde UN-symbolet på yderemballagen. Det kan være fx på kasser eller spande.

I skal sørge for, at kanylebokse er lukket korrekt og at kasser/spande også er korrekt lukket. Følg den vejledning, der evt. er fra leverandør af emballagen.

Midlertidig
lukket kanyleboks

Korrekt lukket kanyleboks.
Man kan her se smittefaresymbol

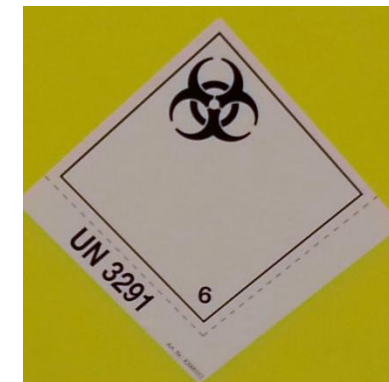
Del B – Jeres ansvar ved pakning af kanylebokse I får afhentet

I skal sikre jer, at de pakkede kanylebokse er afmærket, så de oplyser om indholdet inden de skal transporteres.

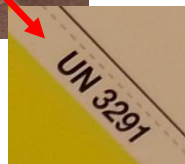
Tjek mærkningen på yderemballagen, også hvis det er en pose.

Husk alder på plastemballage.

Faresedlen ses i forskellige udformninger.

Del B – Jeres ansvar ved pakning af kanylebokse I får afhentet

Fareseddel
og UN-nr.

er ofte på emballagen,
når I får den, ellers skal de
påføres inden transporten.

UN-nummer må gerne
stå separat.

Del B – Pose som yderemballage

Hvis yderemballagen er en pose, kan afhenteren anbringe den i en større beholder, der er UN-godkendt med mærkning UN 3291 og fareseddel.

I dette tilfælde er der ikke krav om mærkning på posen.

Hvis boksene kun transporteres i en pose, er det både posen og boksene, der skal mærkes.

Posen skal så også have OVERPACK-mærke, og selve kanyleboksene skal være UN-godkendte.

Del B – Ansvar når pakkede kanylebokse afhentes fra apotek

Under transporten skal der medfølge et udfyldt transportdokument.

Den, der står som afsender i dokumentet, har ansvar for, at indholdet, pakningen og emballagen overholder transportreglerne under transporten. Hvis indsamlingsordningen er bestemt af kommunen bør den sikre, at den udleverede emballage overholder reglerne for farligt gods.

Hvis I mener, at krav om UN-godkendelse og mærkning af emballage ikke er overholdt, og emballagen ikke er jeres valg, skal I gøre afhenteren/kommunen opmærksom på dette, gerne på skrift, så det kan blive rettet.

Indtil det er rettet, bør afhenteren eller kommunen stå som afsender i det transportdokument, de udfylder.

Del C – Egen kørsel med kanylebokse

Hvis I tager kanylebokse med hjem fra institution, plejehjem, filial eller privatperson, skal del B overholdes og suppleres med afhenterens ansvar bl.a. udfyldelse af transportdokument.

I er ikke pligtige til at medtage kanylebokse fra kunder.

Lad i stedet institutioner og plejehjem sørge for at få kanylebokse afhentet. De er selv omfattet af krav om at få kanylebokse afhentet evt. sammen med andet risikoaffald.

Spørg evt. kommunen, hvis der er tvivl om denne afhentning.

Hvis I selv vælger at køre med kanylebokse – se resten af del C – kræver det, at man også har gennemgået del B.

Del C – Egen kørsel med kanylebokse

Kørsel med kanylebokse skal ske efter regler om specifik mærkning.

- På grund af kvalitetskrav (UN-godkendelse) er der ikke krav om to lag emballage.
- Kanyler skal være i UN-godkendt emballage (enten yderemballage eller hver inderemballage), og emballagen skal altid være forsvarligt fastgjort/fastkilet i bilen.
- Emballagen skal være mærket med den specifikke mærkning – se *side 32*.
- Der skal medbringes et transportdokument, der fortæller specifikt om transporten. Der er ikke en standardudformning men et standardindhold. Vi kan foreslå et eller flere folierede ark med standardoplysninger for de ture, I typisk kører. I kan så afkrydse adresser og angive antal emballager og mængde med tusch efter behov – se detaljer *side 33*.
- Der skal være en 2 kg. ildslukker i bilen – til at slukke brand i motoren.
- Højest tilladte mængde pr. transport på 333 kg (bruttovægt) er nok let at overholde.

Del C – Egen kørsel med kanylebokse

Emballager: Der er flere muligheder for emballage:

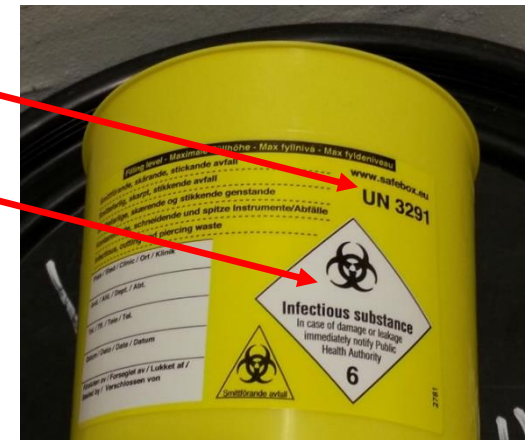
a) Brug den emballage, I normalt får boksene afhentet i. Den bør fra start være både UN-godkendt og forsynet med UN-nr. **"UN 3291"** og fareseddel.

b) UN-godkendte kanylebokse kan transporteres uden at være i en kasse. Kanyleboksene skal så selv være forsynet med fareseddel og UN-nr. Kanyleboksene skal kunne fastgøres eller kiles fast i bilen.

c) Hvis emballagen i a) ikke er håndterbart i praksis, kan man bruge en solid kasse med låg. Mærkningen på boksen skal kunne ses, ellers skal mærkning med UN-nr., fareseddel og overpack-mærkaten være på kassen.

Kanyleboksene skal være UN-godkendte, og yderkassen behøver ikke være UN-godkendt.

Del C – Egen kørsel med kanylebokse

Transportdokument skal oplyse om:

- Afsender og modtager navn og adresse
- Antal og beskrivelse af kolli
- Beskrivelse af indholdet.*
Eksemplets tekst skal altid benyttes
- Beskrivelse af mængde og kategori. **
Eksemplets tekst skal altid benyttes med det aktuelle samlede antal kg. angivet (Brug typisk maksimal vægt)

Eksempel:

- *Fra Apotek NN, filial adresse til Apotek NN, hovedadresse*
- *”To kasser” eller ”en kanyleboks”*
- *UN 3291 Klinisk affald, uspecificeret, n.o.s., 6.2, II.*
- *___kg i transportkategori 2*

*) og **) forklaring se side 34

Del C – Egen kørsel med kanylebokse

Forklaring på oplysninger i transportdokumentet:

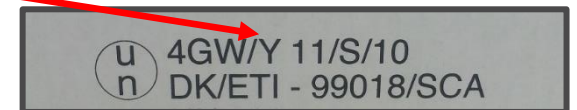
*) ”UN 3291 Klinisk affald, uspecificeret, n.o.s., 6.2, II”.

Nummeret er entydig for indholdet og fortæller, at UN 3291 skal skrives på emballagen

Beskrivelsen hænger sammen med UN nr. og skal skrives med disse ord.

6.2 fortæller, at det er smittefarligt gods, og at fareseddel skal sættes på emballagen.

Romertal II fortæller, at godset er af mellemste farlighedsgrad og at emballagen skal være godkendt til denne farlighedsgrad. På UN-godkendte emballager vises det som bogstavet Y – se også *side 23*.

***) ”Transportkategori 2”. Denne oplysning fortæller, hvor meget gods, man må have med, uden at være omfattet af flere regler. I dette tilfælde 333 kg.

Del D – Transport af sprit i større dunke

Kørsel med sprit i dunke over 1 liter skal ske efter regler om specifik mærkning. Del D kræver, at I har gennemgået side 23 om UN-mærkning.

- Dunke skal være UN-godkendte eller skal køres i UN-godkendt emballage. På grund af kvalitetskrav (UN-godkendelse) er der ikke krav om 2 lag emballage.
- Emballagen (dvs. dunk eller kasse) skal være mærket med specifik mærkning – se *side 36*.
- Der skal medbringes et transportdokument, der fortæller specifikt om transporten. Der er ikke nogen standardudformning men et standardindhold. Vi kan foreslå et eller flere folierede ark med standardoplysninger for de ture, I typisk kører. Man kan så tilføje/rette antal og mængde med tusch ved behov – se detaljer *side 37*.
- Der skal være en 2 kg. ildslukker i bilen, til at slukke brand i motoren .
- Højest tilladte mængde pr. transport på 333 kg (bruttovægt) er nok let at overholde.

Del D – Transport af sprit i større dunke

Hvis dunken er leveret uindpakket, skal dunken være UN-godkendt (se *side 23*) og være forsynet med UN-nr. "UN 1987" og fareseddel for klasse 3:

Dunken kan transporteres videre på samme måde oprejst og fastspændt, så den ikke kan vælte.

Får I flere dunke i en pakke med mærkningen udenpå, kan I køre hele pakken videre. Vil I køre dunkene enkeltvis, skal I sikre jer, at dunken er UN-godkendt. Hver dunk skal være mærket som ovenfor og må køres fastspændt uden ekstra indpakning.

En UN-godkendt dunk kan I transportere i en fastspændt, lukket kasse. Dunken må ikke ligge ned eller kunne vælte. Kassen skal mærkes – mærkningen er den samme som ovenfor, men suppleret med disse mærkater:

Find leverandører på nettet – Søg fx på 'ADR faresedler' – eller se dokument med mærkater til udskrift.

Del D – Transport af sprit i større dunke

Transportdokument skal oplyse om:

- Afsender og modtager navn og adresse
- Antal og beskrivelse af kolli
- Beskrivelse af indholdet*

Eksemplets tekst skal altid benyttes

- Beskrivelse af mængde og kategori **.
Eksemplets tekst skal altid benyttes med det aktuelle samlede antal liter angivet

Eksempel:

- *Fra Apotek NN, filial adresse til Apotek NN, hovedadresse*
- *Fx "To dunke " eller "En kasse"*
- *UN 1987 Alkoholer, n.o.s. (ethanol, isopropylalkohol) , 3, ll.*
- *___ liter i transportkategori 2*

*) og **) detaljer se *side 38*

Del D – Transport af sprit i større dunke

Forklaring på oplysninger i transportdokumentet:

*) ”UN 1987 Alkoholer, n.o.s. (ethanol, isopropylalkohol) , 3, II”.

Nummeret er entydig for indholdet og fortæller, at UN 1987 skal skrives på emballagen.

Beskrivelsen hænger sammen med UN-nr. og skal skrives med disse ord, hvis denatureringsmidlet er isopropylalkohol

3 – fortæller, at indholdet er brandfarlig væske og at fareseddel skal sættes på emballagen.

Romertal II fortæller, at godset er af mellemste farlighedsgrad og at emballagen skal være godkendt til denne farlighedsgrad. På UN-godkendte emballager vises et Y efter første skråstreg efter mærket se side 23.

***) ”Transportkategori 2”. Denne oplysning fortæller, hvor meget gods, man må have med, uden at være omfattet af flere regler. I dette tilfælde 333 kg.

Forebyggelse af uheld/arbejdsulykker

Det er vigtigt, at den, der kører med godset, kender godsets farlighed.

Det drejer sig fx om brandfare ved sprit og spritdampe, giftighed af aflivningsvæske og smittefaren fra brugte kanyler.

- I skal sikre, at ingen bliver udsat for de farlige stoffer.
- Brug korrekt mærkning, så medtrafikanter eller redningsmandskab bliver advaret, hvis du skal reddes ud af bilen efter et uheld.
- Sørg for rigtig emballage, hvor tomrum er udfyldt med pakkemateriale, så flasker ikke vælter i kassen.
- Sørg for, at kassen står fast i bilen, så den ikke ødelægges eller låget går op ved hård opbremsning mv.

Generelt – Forebyggelse af uheld/arbejdsulykker

I skal sikre en procedure for at undgå uheld og begrænse effekten af uheld.

Fx når I kører med sprit og aflivningsvæske:

- Pakkeren sikrer, at flasker står sikkert i kassen inden den lukkes.
- Chaufføren tjekker lukning af kasser før læsning og tjekker placering og fastgørelse i bil.
- Chaufføren tjekker, at der er handsker i bilen til evt. undersøgelse for læk efter en hård opbremsning.

Generelt – Hvad gør jeg i tilfælde af uheld?

- Stop motoren – Find ud af, om der er nogen form for læk fra godset
- Undgå kontakt med stofferne
- Tilkald hjælp om nødvendigt
- Undgå antændelseskilder, hvis det er sprit, der lækker

Kursusbevis – Mærkater

- Kursusbevis, se dokument til udskrift: 2024 – Kursusbevis
- Mærkater, se dokument til udskrift: 2024 – Mærkater til udskrift